

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീമാൻ വേംകടനാഥാർയഃ കവിതാർക്കികകേസരീ |

വേദാന്താചാർയവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

കവിതാർക്കികസിംഹ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്ര
ശ്രീമദ്വേദാന്തദേശിക വിരചിതം മഹാകാവ്യം

|| യാദവാഭ്യുദയഃ ||

|| ഏകോനവിംശഃ സർഗ്ഗഃ ||

This document* has been prepared by

Sunder Kidambi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness *śrīmad āṇḍavan of śrīraṅgam*

---

*This was typeset using skt and T_EX for Malayalam.

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

॥ യാദവാഭ്യുദയഃ ॥

॥ ഏകോനവിംശഃ സർഗ്ഗഃ ॥

നിത്യപ്രബുദ്ധമപി നിർമ്മലയാ സ്വഭൃഷ്ട്യാ
നിദ്രാണവദ്രനിമീലിതനേത്രപദ്മം |
പ്രാബോധികീഭിരുപസേദുരിതീവ വാഗ്ഭിഃ
സ്വാധീനമർത്ത്യതനയം ശ്രൂതിവന്ദിനസ്തം || 19.1 ||

യാമിന്യപൈതി യദുനാഥ വിമുഞ്ച നിദ്രാം
ഉന്മേഷ മൃച്ഛരതി തവോന്മിഷിതേന വിശ്വം |
ജാതഃ സ്വയം ഖലു ജഗദ്ധിതമേവ കർത്തും
ധർമ്മപ്രവർത്തനധിയാ ധരണീതലേ ത്വം || 19.2 ||

അശ്രാന്തസന്തതിഭിരാഭരണപ്രകാശൈഃ
ആരാത്രികം പ്രമുഖയന്ത്യ ഇവോപചാരം |
ഇച്ഛരന്തി തേ പ്രഥമഭൃഷ്ടിമനന്യലഭ്യം
പദ്മാനനാഃ പദനിവേശനധന്യഹസ്താഃ || 19.3 ||

വൃദ്ധാഃ കഥഞ്ചിദരരം വൃതിഭിദ്യ ഹൈമം
ഭൗവാരികാസ്തവ ഗൃഹീതസുജാതവേത്രാഃ |
നിർഗ്ഗച്ഛരതഃ പ്രവിശതശ്ച നിശാമയന്തോ
നാഥ ത്വദേകഹൃദയാ ന ഭജന്തി തന്ദ്രീം || 19.4 ||

വിശ്വൈകതീർത്ഥഭജനേന വിശുദ്ധിമന്തോ
നിദ്രോജ്ജ്വലിതാ നിഗമസീമ്നി നിശാത്യയേ ച |
വൈതാനികാൻ വിധിവശേന വിഹൃത്യ വഹ്നീൻ
പുണ്യാശയാഃ പരിചരന്തി പുരോധസസ്തേ || 19.5 ||

നിദ്രാവശേന നിഭൃതേക്ഷണമുത്ഥിതാനാം
ഭിത്രാണി മന്മരപദാന്യപഗത്വരീണാം |

കാലേ ഗൃഹീതമുചിതേ രശനാഃ കഥഞ്ചിത്
മൗനവ്രതം ജഹതി മുശേവധുജനാനാം || 19.6 ||

സന്ത്യജ്യതേ തരലമൗക്തികജാലഭൃശ്ശൈഃ
താരാഗണൈസ്ത്രിദശവർത്ത തമാലനീലം |
പദ്മാപതേരമൃതനിർമ്മഥനാവസാനേ
ദുശ്ചാംബുരാശിപൃഷ്ഠതൈരിവ രൂപമഗ്ദ്യം || 19.7 ||

നാഥ സ്ഫുരന്ത്യുപയതി ദ്യുമണിപ്രകാശേ
ന ജ്യോതിരിംഗണഗണോ ന ച താരകാദ്യാഃ |
തേജസ്വിനോഽപി തമസൈവ സമൃദ്ധിമന്തഃ
ത്വത്സന്നിധൗ മുഷിതഭാസ ഇവ ത്വദന്യേ || 19.8 ||

ആനർത്തിതാൻ സലലിതം ദിവസാവസാനേ
വാചാലരത്നവലയൈർന്നിജഹസ്തതാലൈഃ |
നിദ്രാലസാൻ മൃഗഭൃശോ ഗൃഹനീലകൺഠാൻ
ആവാസയഷ്ടിശിഖരാദവരോഹയന്തി || 19.9 ||

നൃത്യന്ത്യുദീരിതഘനസ്തനിതാമകാണ്ടേ
നേദീയസീം തവ നിശമ്യ വിഭാതനാദീം |
ചിത്രാതപത്രപരിമണ്ഡലചാരുബർഹാഃ
ശൃങ്ഗാരയോനിശരപത്രരുചോ മയൂരാഃ || 19.10 ||

നിർഗ്ഗത്യ ചിത്രഗരുതോ നിലയാന്തരേഭ്യഃ
താരസ്വനാസ്തരുണവിദ്രുമതാമ്രചൂഡാഃ |
രതാംകണേഷു രമണീഭിരവേക്ഷ്യമാണാഃ
ക്രീഡാരണം വിദധതേ കൃകവാകുവർയാഃ || 19.11 ||

പ്രാപ്താസ്തുലാം ഹരിതകോമലബാഹ്യപത്രൈഃ
കിഞ്ചിത്പരിസ്ഫുരിതശോണമുഖൈഃ സരോജൈഃ |
വാരദ്രുവാം വലയപംക്തിഷു സഞ്ചരന്ത്യോ
മഞ്ജു ക്വണന്തി മണിപഞ്ജരശാരികാസ്തേ || 19.12 ||

പ്രത്യക്ഷിതേ തമസി യാസ്യതി വിപ്രകർഷം
 സഞ്ചരന്നഭാനുമതി സമ്പ്രതി ജീവലോകേ |
 ഗംഗായമാനസലിലം നിജരശ്മിയോഗാത്
 സിഷ്ണാസയേവ സിതഭാനുരുപൈതി സിന്ധും || 19.13 ||

പ്രത്യുഷഘർമ്മസമയേന സമഗ്രധാമ്നാ
 ശോഷം വ്രജത്യമൃതരശ്മിമയുഖപുരേ |
 അഹ്നായ കൈശ്ചിദഭിഘാതമവാപ്നുവത്യഃ
 താരാഃ പ്രയാന്തി വിലയം തനുബുദ്ബുദാഭാഃ || 19.14 ||

പത്യുസ്ത്വിഷാം പ്രജഹതഃ പ്രഥമാബ്ധിതൽപം
 സന്ധ്യാസരോരുഹഭൃശഃ പ്രഥമോത്ഥിതായാഃ |
 സീമന്തിതേ തിമിരകുന്തലമധ്യഭാഗേ
 സിന്ദുരരാജിരിവ ഭാതി മയുഖരേഖാ || 19.15 ||

ജ്യോത്സ്നാപദേശമവധൂയ സിതോത്തരീയം
 സ്തോകാവശേഷിതസദാഭരണപ്രബന്ധാ |
 അംഗീകരോത്യരുണഭാവിതമംഗരാഗം
 പ്രാചീ ദിശാ ദിനപതിം പരിഭോക്തുകാമാ || 19.16 ||

നിർണ്ണിജ്യ സമ്പ്രതി നിശാംഗനിവേശലഗ്നം
 കാലേയപംകമിവ സന്തമസം കലംകം |
 ക്ഷോണീഭൃതാമരുണദീധിതയോഽനുരക്താഃ
 പാദാനലക്തകരസൈരിവ രഞ്ജയന്തി || 19.17 ||

പ്രാദുർഭവിഷ്യതി ചരാചരജന്തുവർഗ്ഗേ
 പ്രാപ്താഽരുണേന വിധുനാ തമസാ ച വേലാ |
 ആഭാതി ഭാവിതപരസ്പരലേശയോഗാ
 മായാവിപക്തിരിവ ലോഹിതശുക്ലകൃഷ്ണാ || 19.18 ||

ഉന്നിദ്രപദ്മനയനഃ സുഭഗോത്പലാഭഃ
 സംഭാവിതോ മുനിഗണൈരുപപന്നബോധൈഃ |

രാഗോത്തരാം ശ്രീയമവാപ്യ രഥാംഗശോഭീ
ജാതഃ സ ഏഷ സമയോ ജഗദേകസേവ്യഃ || 19.19 ||

നീതഃ ശ്രമം നിഹതരാത്രിവരുമിനീകഃ
ചന്ദ്രാതപത്രവിനിപാതവിലുപ്തഭൂമാ |
പ്രത്യുഷവൈരിവിഭവേന പരാഹതാത്മാ
കാലപ്രതീക്ഷ ഇവ ഗച്ഛതി കാമവീരഃ || 19.20 ||

യോഽസൗ ജനസ്യ ദിശതീവ സുധാനിധാനം
ജാതധനീഃ ശ്രുതിഷു ജാഗരദുന്ദുഭിസ്തേ |
മന്യേ സ ഏവ മദനസ്യ നിശാചരസ്യ
സ്വച്ഛന്ദസൗപ്തികനിവൃത്തിമഭിവൃന്ദതി || 19.21 ||

അന്തർബൃഹിശ്ച തമസാ പരിമുച്യമാനേ
ജാഗർയയാ ജഗതി സമ്പ്രതി ദീപ്യമാനേ |
പഞ്ചായുധശ്ചിരപരിശ്രമശാന്തിമിച്ഛൻ
നിദ്രാമുപൈതി ഹൃദയേഷു നിതംബിനീനാം || 19.22 ||

അഗ്രേ ഭവൻ ഗുരുരിവ സ്വയമാനകാനാം
ആദിഷ്ടസമ്പദിവ കന്ധരയാ തവൈഷഃ |
വൃക്തപ്ലുതേന നിനദേന വിശുദ്ധവർണ്ണഃ
പ്രസ്തൗതി നാഥ നിഗമാൻ പ്രതിബോധശംഖഃ || 19.23 ||

മുശാഃ സ്വമുഷ്ടിപരിമേയമനോജ്ഞമധ്യാഃ
പർയായചാപലതികാ ഇവ പഞ്ചബാണഃ |
പ്രാസ്ഥാനികപ്രണയദുർവ്വിനയോപശാന്തൈ
പ്രത്യക്ഷയൻ പ്രതിനിവർത്തയതീവ യുനഃ || 19.24 ||

അന്തശ്ചകാസദസിതോത്പലമംകയോഗാത്
ഭാസോന്മദേവ പരിമീലിതതാരകാർദ്ധാ |
നിഷ്പീതകാന്തിമകരന്ദരസം പ്രതീച്യാം
നീഹാരഭാനുചഷകം നിദധാതി സന്ധ്യാ || 19.25 ||

ദ്യുഷ്ട്യാ നിമീലിതവതീം നിയതിപ്രഭാവായ്
 ആത്മപ്രിയാം കുമുദിനീമവധുതധാമാ |
 ച്യോതത്തുഷാരനയനോദകബിന്ദുരിന്ദുഃ
 പ്രസ്ഥാനമിച്ഛതി മഹത്പ്രതിപന്നദൈന്യഃ || 19.26 ||

ഭോക്തും ദിവം നിജവിയോഗവിലുപ്തദീപ്തിം
 പ്രാഗേവ തീവ്രരുചിനാ പ്രഹിതേവ സന്ധ്യാ |
 മാലിന്യയോഗമപനീയ കരാവമർശൈഃ
 പ്രായോ യഥാർഹമനുലിമ്പതി കുങ്കുമേന || 19.27 ||

അർദ്ധേന പാടലമനുരുകരാനുഷംഗായ്
 അർദ്ധാന്തരേണ മണിമേചകമന്തരിക്ഷം |
 അസ്പൃഷ്ടതാപമധിരോഹതി നിസ്തമസ്കം
 സംവീതപീതവസനേന തുലാം ത്വയൈവ || 19.28 ||

പദ്മാപദാംബുരുഹയാവകപിംഗഭാസാ
 ഭാസാ നിതാന്തമുദയാന്തരിതസ്യ ഭാനോഃ |
 ആരജ്യതേ ഗഗനമദ്യ ജഗത്പ്രസൂതേഃ
 നാഭീസരോരുഹഭൂവാ രജസേവ ഗാത്രം || 19.29 ||

ദശ്യും തമോ ദനുജബൃന്ദമിവാംബുരാശേഃ
 ഉത്തസ്ഥുഷോ മധുരിപോരിവ തിഗ്മധാമ്നഃ |
 ഉന്മേഷിണീ സുമനസാമുദിതാ പുരസ്തായ്
 ചക്രപ്രഭാമനുകരോതി മരീചിമാലാ || 19.30 ||

ദ്യുഷ്ടിദയം നിയതകാലമിദം പ്രജാനാം
 ഏകാ നിമീലതി തയോരിതരാപ്യലക്ഷ്യാ |
 തത്താദ്യശോസ്തവ ദൃശോർയുഗപത്പ്രബോധായ്
 ആലോകയോഗമനഘം ഭജതാം ത്രിലോകീ || 19.31 ||

പ്രാചീനശൈലവിഷയേ പ്രചുരാംശുരേഖാം
 സന്ധ്യാദശാമരുണരാഗഘൃതാവസിക്കതാം |

കാലോ നിധായ സൃജതീവ ശന്നൈസ്തദന്തേ
തിഗ്മദ്യുതിം ത്രിഭുവനൈകമഹാപ്രദീപം || 19.32 ||

പർയാപ്തരശ്മിനികരേണ സുവൃത്തഭൂമ്നാ
സൂര്യേന്ദുബിംബയുഗലേന സമസ്ഥിതേന |
ആഭാതി കാലവണിജാ പരികൽപ്യമാനാ
നകതന്ദിവക്ഷണതുലേവ നഭഃ സ്ഥലശ്രീഃ || 19.33 ||

നൈശം തമഃ ക്ഷിപതി നന്ദിതചക്രവാകേ
പദ്മാൻ പ്രബോധയതി ഭാവിതമിത്രഭാവേ |
ദ്യുഷ്ടിം പ്രസാദയതി ദർശിതസത്പഥേഽസ്ഥിൻ
ഭോഷോൽബണാ കുമുദിനീ ബഹുമാനശൂന്യാ || 19.34 ||

പാദസ്പൃശാം ദിശതി ഭൂമിഭൂതാം പ്രകാശം
സത്ത്വം സമേധയതി സദ്ഭിരുദീരിതാർഹ്യഃ |
തേജോഗണാനപി തിരസ്കൂരുതേ സ്വദീപ്ത്യാ
ചക്രപ്രിയസ്ത്വമിവ സമ്പ്രതി ചണ്ഡഭാനുഃ || 19.35 ||

ആജാനപാണ്ഡരതനുഃ പരഭാഗമൃച്ഛൻ
നീലാംബരദ്യുതിമുഷാ നിജലാഞ്ചരനേന |
സ്ഥീതാക്യതിഃ പരിഗതോ മദരാഗലക്ഷ്മയാ
വീര ത്വദഗ്രജ ഇവൈഷ വിഭാതി ചന്ദ്രഃ || 19.36 ||

സന്ധ്യാപരാഗസമയം പ്രതിലഭ്യ പുണ്യം
സ്നാനം നിശാ ഗഗനസൗധതലാവതീർണ്ണാ |
ആരക്തരുപമവലംബയതാ കരാഗ്രം
പത്യാ സഹ പ്രവിശതീവ പരം സമുദ്രം || 19.37 ||

ദേവ ത്വയീവ ദിവസാഗമജാഗരുകേ
സംരക്തവിശ്വമുദയം സവിതർയുപേതേ |
അസ്തം ശന്നൈരഭിപതൻ ഭജതേ മൃഗാംകഃ
ത്വദ്വൈരിവാരവനിതാവദനേന്ദ്രവസ്ഥാം || 19.38 ||

രാജാഽസ്തമേതി സുഹൃദാ മദനേന സാർദ്ധം
 ഭീനാക്യതിഃ കുമുദിനീദ്യുദ്ധഭവകോശാ |
 വൈരീ സമേതി വിഷമാശ്വ ഇതീവ ഭീതാ
 ഛായാച്ഛരലേന ഭജതേ ഗഗനം ത്രിയാമാ || 19.39 ||

ആമൃഗ്യ രാത്രിമരുന്നോദയജാതപുഷ്പാം
 പ്രാപ്താനുതാപ ഇവ സത്പഥലംഘനേന |
 ജ്യോത്സ്നാംശുകം ദിജപതിഃ പരിധായ നൂനം
 പ്രീഡാനതോ വിശതി വാരിനിധിം വിവർണ്ണഃ || 19.40 ||

അഭ്യേതി ഭാനുരുദയാദ്രിമസഹൃതേജാഃ
 സ്ഥാതും സ ഏഷ സമയോ ന മമേതി പശ്യൻ |
 പ്രായഃ സമാശ്രയതി പാശഭൃതാഭിഗുപ്തം
 താരാപതിശ്ചരമസാഗരതോയദുർഗ്ഗം || 19.41 ||

മൂലേ മനാഗ്ഭവതി മുഞ്ചതി പുർവ്വഭാഗം
 ശൈഥില്യമുച്ഛരതി തമാലരുചിസ്ത്രിയാമാ |
 ആകൃഷ്ടതേ ചരമശൈലവനേ വിഹർത്തും
 സീരായുധേന യമുനേവ സുധാംശുനേയം || 19.42 ||

പ്രസ്ഥാനകാലഭജനാത് പരിതോഷിതേന
 ജ്യോത്സ്നാന്തമികാം ഹരിവധുസഹജേന ദത്താം |
 പ്രായേണ നാകവനിതാനഖദീപ്തി ലക്ഷ്യാം
 ശേഷാപടീം ചരമഭൃഭൃദസൗ ദധാതി || 19.43 ||

സൂക്ഷ്മാഭിരാമനിജഭീധിതിസുത്രലംബീ
 പര്യന്തലഗതിമിരാലകദർശനീയഃ |
 സിന്ദൂരരഞ്ജിത ഇവൈഷ വിഭാതലക്ഷ്മയാഃ
 സീമന്തമൗക്തികമണിഃ പ്രതിഭാതി ചന്ദ്രഃ || 19.44 ||

പ്രാലേയരൂഷിതമിദം പ്രഥമേതരാബ്ധൗ
 മഗ്നൈകദേശമനുയാതി മൃഗാംകബിംബം |

മാനച്ഛരിദാം മകരകേതനസായകാനാം
ശാണോപലം ചിരനിഘർഷണകർശിതാർദ്ധം || 19.45 ||

ആദൗ വരാഭമുദിതം ശരപാണ്ഡു മധ്യേ
പശ്യാന്ധ്യുകപരിധുസരമിന്ദുബിംബം |
സമ്പദ്യതേ പുനരഭ്യുഗൃതമാമവസ്ഥാം
കാലാർപ്പിതം കരജചിഹ്നമിവ ക്ഷപായാഃ || 19.46 ||

നൈശം തമിസ്രമരുണേന വിലുപ്തസാരം
നിഃശേഷയന്നയമുദേതി മയുഖമാലീ |
സത്സേവനേന പുരതോ മുഷിതൈകദേശം
വിദ്യാവതാം വൃജിനരാശിമിവാന്തരാത്മാ || 19.47 ||

ഉദ്ഗച്ഛതാ പുരുഷകേസരിണേവ പുഷ്ണോ
കാലേ തമോ വിദലിതം കരജൈഃ പ്രവാലൈഃ |
ഗാഢം ഹിരണ്യകശിപോരിവ ഗാത്രമന്യത്
സന്ധ്യാച്ഛരലേന രുധിരം ക്ഷരതീവ സാന്ദ്രം || 19.48 ||

പ്രാപ്തോദയസ്യ തപനസ്യ തവേവ ധാമ്നാ
ക്ഷിപ്തോ ഗൃഹാന്തരനിരുദ്ധ ഇവാന്ധകാരഃ |
വിശ്വാവലോകനനിരോധവിയാതവൃത്തേഃ
അത്യാഹിതസ്യ പരിപാകമിവൈഷ ഭൂംകേത || 19.49 ||

മഗ്നാ ചിരം മഹതി സന്തമസാംബുരാശൗ
ഭംഷ്ട്രാഭിരാമരുചിനാ ദിവസാഗമേന |
ഉത്ക്ഷിപ്യതേ ദനുജശോണിതലോഹിതേന
പ്രായോ വരാഹവപുഷാ വിഭുനേവ ഭൂമിഃ || 19.50 ||

നിദ്രാമപാസ്യ തമസാ ച ഭൃശോ നിരോധം
പ്രത്യങ്മുഖം പ്രഥമതഃ പ്രഥയൻ പ്രകാശം |
നിഃശ്രേയസപ്രതിപദേന നിജേന ധാമ്നാ
വിശ്വം സമാധിരിവ ദർശയതേ വിവസ്വാൻ || 19.51 ||

ആശാപരീതമവിവേകമിവാന്ധകാരം
 ശംകാശതാസ്പദമലക്ഷിതസർവ്വതത്ത്വം |
 നിർഭൂയ സമ്പ്രതി നിശാമിവ ബാഹ്യവിദ്യാം
 തത്ത്വാവസായ ഇവ ഭാതി വിഭാതകാലഃ || 19.52 ||

നിർവ്വിശ്യ ചന്ദ്രസിതപദ്മരസം നിശാത്മാ
 ലോലംബജാതിരഭിതോ ലൂലിതാന്യപുഷ്പാ |
 ത്വദ്വക്ത്രചന്ദ്രനിരപായരസാനിദാനീം
 പദ്മാനുപൈതി പരിതോഷിതരാജഹംസാൻ || 19.53 ||

നാത്യന്തതഃ കുമുദിനീ പ്രതിപന്നനിദ്രാ
 നാതീവ ബോധമുപയാതി സരോജിനീ ച |
 ഏതേന നൂനമനയോരവിശേഷഭൃശ്യാ
 നാഥാനുവൃത്തിനിയതേവ ഭവത്യവസ്ഥാ || 19.54 ||

പര്യസ്യതാ സുരഭി പദ്മപരാഗ്ജാലം
 പക്ഷാനിലേന പരിധൂനനസംഭവേന |
 സന്ധുക്ഷയന്തി മകരധജഹവ്യവാഹം
 ശാന്തം പുനഃപുനരമീ സരസീഷു ഹംസാഃ || 19.55 ||

കാലോത്ഥിതാഃ സ്ഥിതിഭൃതോ ഗുണയന്ത്രിതത്ത്വാത്
 ദാനോദകാർദ്രകരപുഷ്പകരദർശനീയാഃ |
 സംഭാവയന്ത്യഭിമുഖാഃ സമയോപയാതാൻ
 ഭൃങ്ഗാൻ വനീപകജനാനിവ വാരണേന്ദ്രാഃ || 19.56 ||

ഗജാമുപേത്യ മദകുഞ്ജരഗണ്ഡപാലിം
 മത്താൻ സമീക്ഷ്യ മധുപാൻ പരിഘൂർണ്ണമാനാൻ |
 ശുദ്ധാനി ഹന്ത കുമുദാനി തമസ്യപേതേ
 ഭൂയസ്തദമ്പയഭയാദിവ സൺകുചന്തി || 19.57 ||

സത്ത്വക്ഷമാധികതയാ ശയിതാഃ പുഥിവ്യാം
 നിദ്രാമയീം വ്യപഗമധ്യ നിജാമവിദ്യാം |

നിഃ സംഗവൃത്തിനിയതാഃ സ്ഥിരസംയമാർഹാഃ
മുഞ്ചന്തി സമ്പ്രതി മദം മുദിതാ ഗജേന്ദ്രാഃ || 19.58 ||

സൈന്യാഭയസ്തവ ഹയാഃ സമയേ പ്രബുദ്ധാഃ
ചത്വാര ഏവ നിഗമാസ്തവ മുർത്തിമന്തഃ |
ആവർത്തയന്ത്യതനുഹേഷിതവീചിഭേദൈഃ
വൈരാത്രികം വടുഭിരധ്യയനം പ്രവൃത്തം || 19.59 ||

ആയോധനേ വിഹരണേപ്യവധാനവന്തഃ
പ്രാജ്ഞ്യഃ പരിച്ഛദപരിഷ്കരണോപചാരൈഃ |
സംയോജയന്തി റഥയോഗവിദഃ ശതാംഗം
താർക്ഷ്യം ദിതീയമിവ സാരഥയസ്ത്വദീയം || 19.60 ||

നിദ്രാവശേഷവിഗമേപി മദാനുഷംഗാത്
മന്ദം ദൃശോ മുകുലയന്തി മദാവലേന്ദ്രാഃ |
ഏഷാമനുരുകിരണൈരരുണീകൃതാനാം
സപ്തസ്രുതാം ഭവതി സാസ്യാപയോദലക്ഷ്മീഃ || 19.61 ||

ആലക്ഷ്യ ദൂരമവരോധഗൃഹാദമുഷ്മാത്
സ്വാഭാവികം വദനമാരുതസൗരഭം തേ |
അംഭോരുഹാം ഗുണമപത്രപയൻ സമീരോ
മന്ദം പരിഭ്രമതി മന്ദിരദീർഘലിംഗാസു || 19.62 ||

ആഘൂർണ്ണിതാനി മൃദുനാ പവനേന പദ്മാ-
ന്യാവേദയന്തി മദലേശമയീമവസ്ഥാം |
നിർഗ്ഗച്ഛതാം തവ ച വാരവധൂജനാനാം
നിദ്രാവശേഷകലുഷാണി വിലോചനാനി || 19.63 ||

രേണുത്കരാഃ സരസിജോത്പലകൈരവാണാം
കുർവ്വന്ത്യനുരുതിമിരേന്ദുരുചിപ്രകാശാഃ |
പ്രായഃ സമുദ്രതരുണീപരികർമ്മഭൂതാം
ചർച്ചാം നവീനഘൃസൃണാഗുരുചന്ദനാനാം || 19.64 ||

അധ്യാസിതം കുമുദതൽപമപോഹ്യ കാലേ
 പദ്മോത്പലാനി ശനകൈഃ ശ്രിയമാവ്രജന്തീം |
 സംവീജയന്ത്യലഘുചാമരദർശനീയൈഃ
 പക്ഷൈഃ സ്വയം പരിജനാ ഇവ രാജഹംസാഃ || 19.65 ||

പ്രത്യുഷലക്ഷണരസായനസമ്പ്രയോഗാത്
 പ്രാലേയരശ്മിമഹസാ ജരസേവ മുക്താഃ |
 പദ്മോത്പലപ്രഭൃതിഭിഃ പരികർമ്മവത്യോ
 ഗൃഹ്ണന്തി യൗവനദശാം ഗൃഹഭീർഘികാസ്തേ || 19.66 ||

ഔദ്യാനികീഷു സുമനഃ സ്വനവാപ്തപൂർവ്വം
 നൂനം സരോരുഹവനേഷു ച നൂതനേഷു |
 ആദിത്സതേ വദനമാരുതസൗരഭം തേ
 ശയാനികായമഭിതോ വിഹരൻ സമീരഃ || 19.67 ||

അർച്യസ്യ സമ്പ്രതി സതാമവഗാഢതീർത്ഥാ
 മന്യേ പ്രഗൃഹ്യ നലിനീ മകരന്ദമർഘ്യം |
 വൃക്തഭിരേഹനിനദാ വിഹിതാഭിമുഖ്യാ
 പത്യുസ്ത്വിഷാം പ്രണയതീവ കരപ്രസാരം || 19.68 ||

ജ്യോത്സ്നാസഖീം കുമുദിനീം ഭ്രമരഃ പ്രഹൃഷ്യൻ
 നിർവ്വിശ്യ നിത്യപരിശുദ്ധരുചിം നിശായാം |
 രാഗാദുപൈതി നലിനീം രജസാഭിജുഷ്ടാം
 കിം നാമ നാചരതി മന്ഥഹസ്തവർത്തീ || 19.69 ||

സന്ധ്യാച്ഛരലേന പുരുഷോത്തമ സാമ്പ്രതം തേ
 സൈവാധുനാ ഭൃഗുസുതാ തമസാം നിഹന്ത്രീ |
 ഭൃയഃ സമുത്ഥിതവതീ ധൃതപുണ്ഡരീകാ
 ഭോഗായ സാഗരഗൃഹാദ്ഭുവനൈകയുനഃ || 19.70 ||

ചന്ദ്രാതപത്രിഭിവശൈവലിനീപ്രവാഹേ
 മനോത്ഥിതാം കമലിനീമുപസേവമാനാഃ |

പ്രത്യഗ്രഭിന്നമുകുലപ്രസൂതൈഃ പരാഗൈഃ
ഉത്ഥാപയന്ത്യഗുരുധൂപമിവോത്പലിന്യഃ || 19.71 ||

പൗരന്ദരീം ദിശമനുരുനിബദ്ധരാഗാം
ഭൃഷ്ടാ തഥാ പരിണമത്യപരാ ദിശാഽപി |
സ്ത്രീണാം ഗതാനുഗതികപ്രതിപത്തിഭാജാം
ഖ്യാതം തതോ ഭവതി കാമിതകാമിനീത്വം || 19.72 ||

നിദ്രായതേ കുമുദിനീ ചിരസമ്പ്രബുദ്ധാ
സുപ്താ പ്രബോധമുപയാതി സരോജിനീ ച |
യാമേഷു വൃത്തിമനയോരധിഗമ്യ നൂനം
ശിഷ്യായിതം ത്വദവരോധനിതംബിനീഭിഃ || 19.73 ||

മിത്രസ്യ ലുപ്തതമസോഽപ്യതിരാഗഭാജഃ
സമ്പ്രേക്ഷണം മമ ന യുക്തമിതീവ മത്വാ |
മീലത്യസൗ കുമുദിനീ സഹ താരകാഭിഃ
പ്രാപ്തം വ്രതം തദിഹ രാജപരിഗ്രഹാണാം || 19.74 ||

ആമോദയോഗമവശാത് സഹസാഽഽശ്രയന്തേ
പത്യുസ്ത്വിഷാം തവ ച പാദനിഷേവണേന |
ക്ഷിപ്താസ്ത്വയാ ഹൃദി ഗൃഹീതശുചഃ ക്ഷിതീന്ദ്രാഃ
സ്ഥാന്തർന്നിവിഷ്ടമധുപാശ്ച സരോജകോശാഃ || 19.75 ||

ആവിസ്സ്മിതൈരമൃതസിന്ധുതരംഗകൽപൈഃ
ആകേകരപ്രിയതമാജനഭൃഷ്ടിഭോഗ്യൈഃ |
ത്വത്സൗഖശായനികസൂരിഗണേന സാർദ്ധം
നിർവ്വേശയോഗമുപയാമ നിരീക്ഷണൈസ്തേ || 19.76 ||

അധിഗതനിലയാനാമൗപവാഹ്യഭിപാനാം
മദപയസി വിതമ്പൻ മജ്ജനോന്മജ്ജനാനി |
പ്രവഹതി പവമാനഃ സ്പന്ദയൻ മന്ദമന്ദം
പരിണമദരുണിമ്നഃ പംകജാരണ്യകോശാൻ || 19.77 ||

ഉപവനമധുപാനാമുന്മദസ്വൈരഗീതൈഃ

തന്നുമരുദുപദിഷ്ടൈശ്ചാരുലാസ്യേർല്ലതാനാം |

ദരവിലുലിതദാനൈർദ്രന്തിനാം കർണ്ണതാലൈഃ

സമയസമുചിതം തേ ഭാതി സംഗീതകൃത്യം || 19.78 ||

ഹരതി രതിവിഹാരൈരർദ്ധവിസ്രംസിതാനാം

യുവജനഹൃദയാനി ശ്രാന്തപഞ്ചായുധാനി |

ഉപഹിതഗുണമാരാദുത്ഥിതാഭിർവൃധുഭിഃ

കുടിലനിയമിതാഗ്രം ഗുംഭനം ചൂലികാനാം || 19.79 ||

ക്ഷിതിരിയമവധൂതധാന്തനീലോത്തരീയാ

വികസിതമുഖപദ്മാ വ്യക്തസന്ധ്യാംഗരാഗാ |

അഭിമതകരദാനാ നിർവൃപേക്ഷാ ത്വദന്യൈഃ

അനുഭവിതുമിവ ത്വാം ദർശയത്യാത്മരൂപം || 19.80 ||

മധുന ഇവ ദയായാഃ സാമരസ്യം ദധാനൈഃ

കമലവനമനന്യാം കാന്തിമധ്യാപയദ്ഭിഃ |

ഫണിപതിരമണീയം ദേവ പര്യംകമുജ്ജ്വലൻ

പരിണമയ ശുഭം നഃ പാവനൈരക്ഷിപാതൈഃ || 19.81 ||

ദിനമുഖമിതി നാമ ശ്രാവിതഃ സൂതപുത്രൈഃ

അഭജത ജിതനിദ്രോ ജാഗരം യാദവേന്ദ്രഃ |

സരിദപഗമകാലേ സാധുസംരക്ഷണാർത്ഥം

മുനിഭിരിവ സ ഏവ സ്തുതയമാനോ മുകുന്ദഃ || 19.82 ||

ധനമിവ നിഗമാനാം ധർമ്മമുത്തംഭയിഷ്യൻ

ത്രിജഗദനുവിധേയം കർമ്മ നിഷ്പാദ്യ സാന്ധ്യം |

സിതഗുണപരിധാനൈഃ സേവിതോ മന്ത്രിമുഖ്യൈഃ

അലമകുരുത നാഥോ ഹൈമമാസ്ഥാനപീഠം || 19.83 ||

|| ഇതി കവിതാർകികസിംഹസ്യ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രസ്യ ശ്രീമദ്ഭേക്ഷനാഥസ്യ
വേദാന്താചാര്യസ്യ കൃതിഷു യാദവാഭ്യുദയേ മാഹാകാവ്യേ ഏകോനവിംശഃ സർഗ്ഗഃ ||